

Dinsdag 26 februari 1918 – ochtendeditie

Een rede van von Hertling.

Berlijn, 25 februari. De rede, die de rijkskanselier, graaf von Hertling, in de rijksdag heeft gehouden en die door de levendige bijval van het geheel bezette huis werd begeleid, bevatte het volgende over België:

Een bespreking in besloten kring zal alleen tot overeenstemming kunnen leiden ten opzichte van de vele op zichzelf staande vraagstukken, welke bij een vereffening van de bestaande tegenstellingen in aanmerking komen en waarvan de oplossing eerst werkelijk een schikking kan bewerkstelligen.

Ik denk hierbij in het bijzonder aan België. Herhaalde malen is van deze plaats verklaard, dat wij er niet aan denken België te behouden of de Belgische staat tot een bestanddeel van het Duitse rijk te maken; dat wij echter, gelijk dit ook in de nota aan de paus van de 1^e augustus van het vorig jaar is uiteengezet, tegen het gevaar beschermd moeten blijven, dat dit land, waarmee we na de oorlog in vrede en vriendschap willen leven, het voorwerp van vijandelijke kuiperijen of een opmarsgebied wordt.

Over de middelen om dit doel te bereiken en daarmee de wereldvrede te dienen, zou in een dergelijke kring beraadslaagd moeten worden. Indien dus een voorstel in deze richting uit het kamp van de tegenstander zou komen, bijvoorbeeld van de regering te Havre, zouden wij geen afwijzende houding aannemen, ook al zou de bespreking, naar te begrijpen is, aanvankelijk niet bindend kunnen zijn.

Intussen lijkt het er niet naar dat de in het Engelse parlement geuite aansporing binnenkort een tastbare vorm zal aannemen en zodoende moet ik mij aan de tot dusver gevolgde methode van de

dialogo over het Kanaal en de oceaan houden. Terwijl ik me hierin schik, geef ik echter graag toe dat de boodschap van president Wilson van de 11^e februari wellicht een kleine stap tot wederzijdse toenadering vormt. Ik ga daarom de voorafgaande al te lange uiteenzettingen voorbij, om mij onmiddellijk tot de vier beginselen te wenden, die, naar het oordeel van de heer Wilson, bij een wederzijdse gedachtewisseling ter sprake zouden moeten komen.

Clemenceau aan het Belgische front.

Havre, 25 februari. De Franse minister-president, tevens minister van oorlog, Clemenceau, heeft een bezoek gebracht aan het Belgische front. Hij was vergezeld van de chef van zijn militair kabinet generaal Mardacq en werd naar het Belgisch hoofdkwartier begeleid door generaal Roucquerol, hoofd van de militaire Franse missie bij het Belgische leger. De chef van de generale staf Ruquoy geleide Clemenceau naar een belangrijke sector bij de IJzer. Vervolgens had een bezoek aan loopgraven en barakken plaats. Daarna begaf Clemenceau zich naar de bureaus van de minister van oorlog bij het front. Hij had een hartelijk onderhoud met de minister luitenant-generaal de Ceuninck en diens kabinetschef generaal Constant. Clemenceau wenste de minister geluk met goede houding van de troepen. "Drie jaar geleden", zo zegde Clemenceau, "had ik reeds gezien welk een krachtige stemming er onder de Belgische troepen heerste. Thans is ze nog krachtiger". Koning Albert vertoefte nog in het zuiden en kon Clemenceau niet ontvangen.

De Belgische advocaten en leden van de rechterlijke macht in Nederland verblijf houdende verzoeken van het volgende protest melding te maken:

"De Belgische advocaten in Nederland verblijvend, vergaderd te 's-Gravenhage op 20 februari 1918, samen met leden van de rechterlijke macht;

Getroffen door de ernstige gebeurtenissen ten gevolge waarvan in het bezette gedeelte van België de rechtspraak geheel en al is gestremd;

Overwegende dat, in openlijke strijd met de stelligste grondbeginselen van het volkenrecht die haar de eerbiediging opleggen van de wetten en instellingen uit de nationale souvereiniteit ontstaan, de bezettende macht zich willekeurig heeft gemengd in het beleid van de justitie, waar ze de uitoefening van de openbare actie tegen overtreders van het gemeenrecht heeft gestuit;

Dat ze niet alleen een rechtmatig ingesteld onderzoek heeft doen staken, maar ook door een nadere maatregel is overgegaan tot schorsing van een van de drie door de grondwet ingestelde hoven van beroep;

Dat ze bovendien leden van de rechterlijke macht die slechts hun ambtsplichten hadden vervuld binnen de perken van hun wettelijke bevoegdheid en overeenkomstig hun ambtseed zonder vonnis van hun vrijheid heeft beroofd en naar Duitsland heeft laten wegvoeren;

Tekenen met nadruk protest aan tegen de ongezonde inmenging der betreffende macht in het beleid van de justitie, tegen de schorsing, uitgesproken tegen de leden van het hof van beroep te Brussel en tegen de wegvoering van de voorzitters van dit rechtscollege en brengen aan deze, wegens hun kranig optreden, de hulde van hun diepe waardering.

L. Barcel, Brussel; F. Bellemans, Gent; I. Bieswal, Brussel; J. Castelein, Antwerpen; Collignon, Antwerpen; Eugene Cox, Brussel; ridder O. de Donnea, Tongeren; F. Delbeke, Antwerpen; L. Delbecque, Gent; A. Deswarte, Brussel; E. de Witt, Antwerpen; August Dupont, Antwerpen; A. R. Dupont, Antwerpen; F. Dijkmans, referendaris aan de handelsrechtbank van Antwerpen; L. Fierens, Antwerpen; J. Gevers, Antwerpen; Charles Gieleux, substituut van de procureur des Konings, Antwerpen; M. Goemans, Antwerpen; A. Goffin, Verviers; N. Gunzburg, Antwerpen; J. Hermans, Leuven; Janssens de Biesthoven, Brugge; J. Lejeune, Luik; L. Legot, Oudenaarde; R. Rolin, oud stafhouder, Gent; W. Schmalzig, Antwerpen; Sweerts, rechter aan de rechtbank van eerste aanleg, Antwerpen; Van der Taelen, Antwerpen; E. van Nuffel, Antwerpen; H. Voet, Antwerpen; Wagemans, Brussel; Wittemans, Antwerpen; M. Wijnen, Antwerpen.

Dinsdag 26 februari 1918 – avondeditie

De Duitse pers over de rede van von Hertling.

Berlijn, 26 februari. De Norddeutsche Allgemeine Zeitung schrijft:

Nog nooit is de beraadslaging over de beginselen in de Duitse Rijksdag in zo grootse parlementaire vorm ingeleid als gisteren door de rede van de rijkskanselier over de buitenlandse en die van de vicekanselier over de binnenlandse politiek.

Als de rijkskanselier de verzekering herhaalt, dat wij er niet aan denken België te behouden of de Belgische staat tot een bestanddeel van het Duitse rijk te maken; dat wij echter tegen het gevaar beschermd moeten blijven, dat dit land, waarmee we na de oorlog in vrede en vriendschap willen leven, het voorwerp van vijandelijke kuiperijen of een opmarsgebied wordt, en dat we bereid zijn met de

Belgische regering te onderhandelen over de middelen om dit doel te bereiken, dan zou men menen, dat na deze openlijke, duidelijke uitspraak de zogenaamde Belgische kwestie in de vorm en de betekenis die er tot dusver aan werd toegekend, moest ophouden te bestaan.

Even duidelijk en stellig heeft de kanselier zich over de laatste boodschap van president Wilson uitgesproken.

Als graaf Hertling zegt, dat hij, evenals de president, van mening is dat de algemene vrede op zulke grondslagen kan worden besproken, dan mag men benieuwd zijn naar de uitwerking die deze woorden aan de overzijde van de oceaan zullen hebben.

De Freisinnige Zeitung legt de nadruk op twee punten van de rede van von Hertling: ten eerste, dat Duitsland slechts vredelievende bedoelingen heeft en met zulke bedoelingen de onderhandelingen wil beginnen, en ten tweede, dat Duitsland geen veroveringen beoogt.

De Germania zegt, dat de Duitse staatsman het openbaar gesprek met Wilson heeft voortgezet.

Graaf von Hertling heeft zich de gedachte van Czernin eigen gemaakt, dat het nuttig is de besprekingen in een kleinere kring voort te zetten.

De rijkskanselier kan zich terecht voor genoodzaakt houden, het Duitse standpunt in de Belgische kwestie nogmaals te preciseren omdat hij heden aan onze vijanden de door het noodlot gewilde beslissing wilde tonen, die in deze weken, dank zij de naar het oosten vrijgekomen Duitse hand, aan het rijpen is.

De Lokalanzeiger schrijft: het feit, dat de mededeling omtrent het opnieuw aanvangen van de vredesonderhandelingen te Brest-

Litowsk geen bijzondere opwinding teweeggebracht, betekent op zichzelf beschouwd, niet veel.